

Перелік вибірових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 3-му семестрі 2021-2022 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
1,3,4,9,11,12	2,3,5,15	Соціологія
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13,15	Психологія статі
2,3,7,9,12	1,2,3,7,9,11,13	Світовий досвід психологічної практики

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 1 навчальну дисципліну

СОЦІОЛОГІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» є ознайомлення здобувачів вищої освіти з суспільством як системним утворенням, характеристика сутності його структурних елементів, особливості взаємозв'язку між ними. Значна увага приділяється визначенню ролі людського потенціалу в суспільстві, проблемам взаємовідносин людини та соціуму, шляхів гармонізації цього процесу зокрема засобами психології. Засвоюючи світовий досвід соціології, здобувач вищої освіти звертається до проблем власного суспільства, з позицій соціологічної та психологічної наук оцінює причини негативних явищ, виробляє власне ставлення до них і спрямовує зусилля на пошук шляхів удосконалення соціальних відносин.

Міждисциплінарні зв'язки: Програма навчальної дисципліни «Соціологія» тісно пов'язана з іншими теоретичними і практичними навчальними дисциплінами, які пропонуються для вивчення в межах бакалаврської програми з психології: філософією, політологією, історією, культурологією, соціальною психологією, політичною психологією, експериментальною психологією, гендерною психологією, психологією девіантної поведінки та іншими навчальними навчальна дисциплінами.

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів вищої освіти з основами соціології як науки, формування у майбутніх фахівців (бакалаврів) системи знань з питань сучасної соціальної системи суспільства; виховання освіченої особистості, здатної орієнтуватися в сучасних соціальних явищах і подіях.

Завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти соціологічного світогляду щодо розкриття соціальних явищ і процесів, які пронизують соціальні взаємодії людей у різних вимірах суспільного життя та

повсякденності; розвиток умінь послуговуватися категоріальним апаратом соціології, її методами дослідження, а також теоретичними та концептуальними напрацюваннями.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Соціологія як наука про суспільство.

Тема 2. Історія становлення та розвитку соціології.

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Соціальна структура суспільства.

Тема 4. Соціальна стратифікація і соціальна мобільність.

Тема 5. Соціальні процеси і соціальні зміни.

Тема 6. Особистість у системі соціальних зв'язків.

Тема 7. Методологія, методика і техніка соціологічного дослідження.

Тема 8. Соціологічний аналіз соціальних інститутів культури, освіти та науки.

Тема 9. Соціологія політики.

Тема 10. Соціологічний аналіз релігійних та національно-етнічних відносин суспільства.

Тема 11. Правові відносини та правова поведінка як об'єкт соціологічного аналізу.

Тема 12. Соціологія конфлікту.

Тема 13. Соціологія сім'ї та молоді. Гендерна соціологія.

Тема 14. Економічна соціологія. Соціологія праці і управління.

Тема 15. Соціологія безпеки як спеціальна соціологічна теорія.

ПСИХОЛОГІЯ СТАТІ

Мета навчальної дисципліни: розкрити закономірності функціонування індивіда як статевої істоти крізь призму психологічних знань.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомити здобувачів із особливостями формування людської статі в онтогенезі, стадіями та основними теоріями становлення статевої ідентичності, причинами та наслідками порушення статевої ідентифікації; сформулювати систему уявлень про психологічні відмінності статей та їх врахування у міжособистісному спілкуванні та професійній діяльності; розкрити соціально-психологічні аспекти людської сексуальності, основні форми статевого життя людини у нормі та патології; з'ясувати психологічні чинники адекватного статевого виховання дітей у різних вікових періоди.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Стать людини та особливості її формування.

Тема 2. Теорії становлення статевої ідентичності.

Тема 3. Статева ідентифікація. Стадії становлення статевої ідентичності.

Тема 4. Психологічні відмінності чоловіків і жінок.

Тема 5. Причини та наслідки порушення статевої ідентифікації.
Психологічні аспекти гомосексуальності людини.

Тема 6. Соціально-психологічні аспекти людської сексуальності.

Тема 7. Статева просвіта і статеve виховання: психологічні аспекти.

Тема 8. Статевий вимір людської сексуальності.

Тема 9. Вплив школи, однолітків, ЗМІ на процес статеворольової диференціації особистості.

Тема 10. Основні форми статевого життя людини у нормі та патології.

Тема 11. Психологічні чинники адекватного статевого виховання дітей у різні вікові періоди.

Тема 12. Дослідження чоловічої та жіночої психіки.

Тема 13. Аналіз статевої поведінки на рівні соціуму.

Тема 14. Статеві схеми поведінки, їх походження.

Тема 15. Вплив різних стилів виховання на формування особистості.
Різниця у стилі виховання дівчаток і хлопчиків.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Світовий досвід психологічної практики» є психологічна практика в різних культурних середовищах, методи, форми і засоби психологічної практики залежно від часу, ментальності соціуму та подій у ньому.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Світовий досвід психологічної практики» має структурно-логічні зв'язки з теоретичними і практичними навчальними дисциплінами, які пропонуються для вивчення в межах бакалаврської програми з психології: філософією, історією, культурологією, педагогікою, соціологією, загальною психологією, віковою психологією, соціальною психологією, гендерною психологією, психоаналізом,

гештальтпсихологією, позитивною психотерапією, арт-терапією,, практикумом з психологічної допомоги дітям.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти наукових понять про динаміку розвитку психологічної практики в різних країнах світу, формування в них аналітичного мислення, порівняльного аналізу, розуміння причин та наслідків формування суспільної необхідності психологічної практики та її мультимодальних аспектів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «**Світовий досвід психологічної практики**» є сформувані у ЗВО знання про різноманітні міжнародні досвіди формування психологічної практики з урахуванням:

- особливостей ментальності клієнтів,
- особливостей умов їх проживання,
- подій довкілля,
- міграційних впливів,
- масмедійних впливів,
- суспільних цінностей,
- гендерної політики,
- архетипових утворень,
- трансгенераційних досвідів,
- суспільної динаміки тощо.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «**Світовий досвід психологічної практики**» здобувачі вищої освіти повинні бути здатними вирішувати професійні завдання та володіти наступними компетенціями для забезпечення реалізації професійних завдань:

- володіти знаннями теоретико-методологічних основ психологічної практики;
- знати особливості фізіологічного, психологічного, соціального розвитку клієнтів будь-якого віку;
- уміти визначити індивідуальний та системний симптом;
- знати права, обов'язки практичного психолога та клієнта у різних професійних середовищах;
- знати типологію та функції історичних та сучасних суспільних структур (та відповідних їм психологічних шкіл практичної психології й психотерапії) та провокованих ними типових розладів психологічного та психічного контексту (форм компенсації через симптом);

- володіти засобами, методами та формами здійснення родинного виховання;
- володіти вміннями та навичками конструктивної інтегративної психологічної допомоги;
- володіти обізнаністю та методиками формування психологічної культури у стосунку з собою та клієнтами – представниками різних культур;
- знати сучасні нормативні законодавчі документи щодо психологічної практики в різних країнах світу та в Україні;
- уміти аналізувати та узагальнювати сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід;
- бути готовими добирати і застосовувати на практиці форми, методи і прийоми сучасної психологічної практики;
- вміти співпрацювати з психологами різних психологічних напрямків та шкіл
- вміти пропагувати власні теоретичні та практичні здобутки в Україні та за кордоном.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: «Світовий досвід психологічної практики» в системі психологічних наук. Практична психологія – як інтегративний інститут формування психічного та психологічного здоров'я націй. Функції сучасної практичної психології в різних країнах світу в часі та просторі. Типологія шкіл практичної психології, їх пріоритети в різних культурних середовищах. Умови ефективного розвитку практичної психології. Психологічне здоров'я націй: відносність норми та патології у різних культурних середовищах в історичному та сучасному аспектах. Завдання, зміст сучасної практичної психології: транскультурні відмінності сучасності. Новітні вимоги та можливості практичної психології. Перспективи досліджень в сучасній практичній психології.

Перелік вибірових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 4-му семестрі 2020-2021 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
1,3,4,9,11,12	2,3,5,15	Політична психологія
3,5,7,11,12	8,10,15	Основи родинного виховання
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13,15	Основи соціальної інклюзії
2,3,4,5,7,10,12	2,3,5,7,10,11,12,13,15	Диференціальна психологія
4,5,6,7,9	7	Психологія реклами
3,5,6,11,12	5,6,7,8,10,11	Психологія волонтерства

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 2 навчальні дисципліни

ПОЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні аспекти функціонування політичної сфери суспільства.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, соціальна психологія, політологія, філософія, соціологія, етнологія, культурологія, педагогіка, екологія, демографія та ін.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політична психологія» є: надання майбутньому фахівцю достатнього обсягу знань з політичної психології як науки про психологічні компоненти політичної життєдіяльності суспільства, що формуються і виявляються на рівні політичної свідомості соціальних суб'єктів та реалізуються в їхніх конкретних політичних діях, розкриття її зв'язку із природничо-науковими дисциплінами, чітких уявлень щодо інтелектуальних та психолого-політичних передумов її формування, факторів та чинників еволюції, усвідомлення близьких та віддалених тенденцій розвитку.

Вивчення політичної психології дасть змогу здобувачам вищої освіти освітнього ступеня бакалавр отримати необхідні знання про об'єкт, предмет та методологію, суть, основні напрями досліджень, зміст та особливості вчень, концепцій, технологій і методів політичної психології, її місце та роль у вітчизняній та світовій психологічній науці. Формування у майбутніх психологів наукового світогляду з психологічних аспектів функціонування і розвитку політичної сфери суспільства та його політичних інститутів, розуміння ролі та місця фахівців психології щодо їх діяльності, високої компетентності з аналізу

психологічних й психолого-політичних процесів та явищ і відповідних функціональних знань, навиків та вмінь.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Політичної психології» є:

1. формування вміння на теоретичному і практичному рівні працювати самостійно, застосовувати набуті знання, навички і уміння у професійній діяльності;

2. набуття умінь щодо аналізу психолого-політичних процесів і явищ, формулювання висновків, узагальнень, прогнозів та рекомендації щодо їх розв'язання.

3. формувати уявлення про соціально-психологічну значимість і зумовленість суті, специфіки та особливостей професійної діяльності в контексті політичної реальності;

4. вчити мислити на високому пізнавальному рівні, адекватно розуміти та оцінювати психолого-політичні явища, процеси і фактори.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Історія психолого-політичної думки. Політична психологія як наука. Політична свідомість. Психологічні аспекти політичної культури. Психологія політичної соціалізації. Психологія політичної діяльності. Психологія груп в політиці. Психологія політичного лідерства. Психологія політичної еліти. Психологія політичної влади. Психологія національно-етнічних спільнот. Психологія стихійної масової поведінки. Психологія політичного конфлікту. Психологія політичного тероризму. Психологія політичної корупції. Психологія маніпулювання політичного впливу. Психологія політичної комунікації. Практична політична психологія.

ОСНОВИ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи родинного виховання» є сутність та механізми виховання в сім'ї, вплив родинного виховання на становлення особистості дитини; методи, форми та засоби сімейного виховання, особливості виховання дітей у родині.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Основи родинного виховання» має структурно-логічні зв'язки з теоретичними і практичними навчальними дисциплінами, які пропонуються для вивчення в межах бакалаврської програми з психології: філософією, історією, культурологією, педагогікою, соціологією, загальною психологією, віковою психологією,

соціальною психологією, гендерною психологією, психологією девіантної поведінки, практикумом з психологічної допомоги дітям.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти наукових понять про теорію і методику родинного виховання, його цілі та завдання; допомогти їм в оволодінні основними теоретичними знаннями та практичними вміннями щодо виховання особистості в сім'ї; розкриття сучасних наукових підходів до родинного виховання, доцільних шляхів і засобів родинного виховання дітей та формування вміння і навичок консультивання батьків з питань родинного виховання.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Основи родинного виховання» є: сформувати знання про сім'ю як малу соціальну групу; ознайомити з основними особливостями родинного виховання; формувати вміння аналізувати і та оцінювати виховний потенціал сім'ї; ознайомити з можливими напрями виховання дітей в сім'ї; сформувати знання про типи та функції сучасної сім'ї; сформувати уявлення про стилі виховання дітей в сім'ї; ознайомити з комплексом методів сімейного виховання; сформувати уявлення про характер взаємовідносин і спілкування батьків із дітьми; виробити уміння використовувати на практиці форми та методи сімейного виховання.

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Основи родинного виховання» здобувачі вищої освіти повинні бути здатними вирішувати професійні завдання та володіти наступними компетенціями для забезпечення реалізації професійних завдань:

- володіти знаннями теоретико-методологічних основ родинного виховання,
- знати особливості фізіологічного, психологічного, соціального розвитку дітей;
- уміти визначити роль батьків і родини у житті і розвитку дітей;
- знати права, обов'язки та відповідальність батьків за виховання та розвиток дитини;
- знати типологію та функції сучасної сім'ї, напрями й стилі виховання дітей в сім'ї;
- володіти засобами, методами та формами здійснення родинного виховання;
- володіти вміннями та навичками конструктивного спілкування з дітьми та батьками;
- уміти передбачувати та вирішувати конфліктні ситуації в сім'ї;

- володіти методикою формування психолого-педагогічної культури батьків;
- бути готовим до взаємодії з батьками у вихованні та розвитку дитини;
- знати сучасні нормативні законодавчі документи щодо розвитку сім'ї та сімейного виховання в Україні;
- володіти методами дослідження сім'ї і сімейного виховання;
- уміти аналізувати та узагальнювати сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід виховання дітей у родині;
- бути готовими добирати і застосовувати на практиці форми, методи і прийоми сімейного виховання;
- бути спроможними виявляти виховні можливості сім'ї, з'ясовувати рівень психолого-педагогічної культури батьків;
- вміти співпрацювати з батьками та рідними дітей.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Родинна педагогіка в системі педагогічних наук. Сім'я – основний інститут виховання особистості. Функції сучасної сім'ї. Типологія сімей. Умови ефективного родинного виховання. Психологічно благополучна і неблагополучна сучасна сім'я. Психологічне здоров'я сучасної сім'ї. Сім'я як персональне мікросередовище розвитку дитини. Завдання, зміст і методика виховання дітей в родині. Виховний потенціал сім'ї. Психолого-педагогічні основи родинного виховання. Батько та мати як вихователі. Авторитет батьків. Роль бабусі та дідуся у вихованні дитини. Взаємодія дитини з братами та сестрами. Мета та напрями родинного виховання. Принципи виховання у родині. Методи виховання у родині. Особливості домашнього виховання. Дослідження родинного досвіду виховання. Сім'я очима дитини. Вікова динаміка відносин у сім'ї. Взаємовідносини поколінь у сім'ї. Стосунки дітей і батьків. Типові помилки у родинному вихованні. Види неправильного виховання у сім'ї. Виховання дітей у неповній сім'ї. Сім'ї дітей з особливими потребами. Психолого-педагогічна допомога і підтримка родини у вихованні дітей.

ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості задоволення соціогенних потреб дитини з психофізичними порушеннями щодо опосередкованості розвитку особистості її діяльністю позицією і середовищем перебування.

Міждисциплінарні зв'язки: «Філософія», «Фізіологія», «Педагогіка», «Історія», «Право», «Етика», «Загальна психологія»; «Психологія праці», «Психологія конфліктів», «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія» та «Диференційна психологія».

Мета викладання навчальної дисципліни “Основи соціальної інклюзії” полягає у формуванні системи знань, умінь, навичок з корекційної діяльності вчителя, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на корекційного педагога у цілому, здійснення майбутніми фахівцями — дефектологами навчально-корекційного процесу на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни “Основи соціальної інклюзії” є :

- надання студентам знань теоретичних положень основ педагогіки інклюзивного навчання;
- озброєння прийомами і умінями відбору необхідних форм організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку;
- практичне оволодіння спеціальними освітніми і фаховими техніками керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні;
- формування освіченої, творчої особистості майбутнього вчителя, корекційного педагога, здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти **повинні знати :**

- специфіку предмета, його роль в системі спеціальної педагогіки;
- становлення та розвиток інклюзивної освіти в історії зарубіжної та вітчизняної педагогіки;
- умови психолого-педагогічного супроводу дітей з особливостями психофізичного розвитку в умовах інклюзивної школи;
- основні принципи діяльності інклюзивної школи;
- характерні особливості інклюзивного навчання;
- основні документи, які лежать в основі інклюзії;

- сутність процесів адаптації та модифікації навчального середовища, дидактичного матеріалу тощо;
 - основні принципи, методи спеціальної педагогіки.
- У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань здобувачі вищої освіти повинні вміти:
- володіти собою, позбавлятися емоційного напруження;
 - бути впевненими у собі як вчителі;
 - позбавлятися страху перед дітьми з особливими освітніми потребами;
 - встановлювати контакт з дітьми;
 - організувати певний освітній простір;
 - реалізовувати принцип диференційованого підходу;
 - упроваджувати сучасні технології навчання до роботи з дітьми, які мають вади розвитку;
 - створювати атмосферу взаємної довіри, поваги, допомоги, співробітництва та співтворчості;
 - підтримувати й формувати сприятливий для успішної педагогічної діяльності соціально-психологічний клімат у колективі;
 - попереджати й знаходити ефективні шляхи вирішення педагогічних конфліктів.

ДИФЕРЕНЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є індивідуальні, типологічні та групові відмінності між людьми, а також природа, джерела і наслідки цих відмінностей, закономірності психічного варіювання.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психофізіологія», «Гендерна психологія».

Метою викладання навчальної дисципліни «Диференціальна психологія» є засвоєння здобувачами вищої освіти знань про психологічні закономірності становлення індивідуальності особистості, детермінацію, прояви своєрідності, індивідуальної варіативності психічних явищ.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Диференціальна психологія» є формування у здобувачів уміння накопичувати знання, використовуючи психофізіологічні та психологічні методи дослідження індивідуально-типологічних особливостей, зокрема комплексний та лонгітюдний методи, тестові методики, а також уміння використовувати знання про стійкі

властивості індивідуальності у практиці роботи психолога; формування у здобувачів здатності до аналізу психічних явищ; вміння виявляти особливості прояву індивідуальності за характером поведінки, дій і вчинків людини; прогнозування розвитку індивідуальності та формування її подальшого життєвого шляху.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Предмет і завдання диференціальної психології. Принципи і методи диференціальної психології. Джерела виникнення індивідуальних відмінностей. Темперамент у диференційній психології. Характер у структурі індивідуальності. Здібності у диференціальній психології. Інтелект у диференціальній психології. Диференціально-психологічний аналіз міжстатевих відмінностей. Диференціальна когнітологія. Диференціально-психологічний аспект у вивченні психічних процесів. Сенсомоторні стратегії. Суб'єктивний сенсорний досвід. Домінування образів певної модальності. Диференціація сенсорних і сенсомоторних реакцій немовлят. Індивідуальна специфіка організації уваги, пам'яті. Когнітивні стилі. Диференціальні характеристики уяви. Індивідуальні відмінності прояву емоційних реакцій та почуттів. Індивідуальні особливості саморегуляції.

ПСИХОЛОГІЯ РЕКЛАМИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психологія реклами» є методи і процеси застосування психологічних теорій та методів впливу різних маркетингових інструментів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологія маркетингу та реклами» навчальна дисципліна циклу професійної підготовки, тісно пов'язана з дисциплінами «Управління маркетингом в аграрних підприємствах», «Стратегічний маркетинг», «Брендинг», «Інтернет-маркетинг».

Мета вивчення навчальної дисципліни «Психологія реклами» – надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань та практичних навиків щодо основ психології маркетингу та реклами, практичних навичок застосування психологічних теорій та методів впливу різних маркетингових інструментів.

Основні завдання навчальної дисципліни «Психологія реклами» – формування у здобувачів вищої освіти системи знань психологічних теорій та методів впливу різних маркетингових інструментів, набуття навичок створення

рекламного повідомлення в розрізі формальних та змістовних аспектів; оволодіння знаннями щодо психологічних основ поведінки споживачів; здійснювати психологічний та психотехнічний аналіз реклами, визначати психологічну ефективність реклами.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Загальнотеоретичні аспекти психології реклами. Рекламна діяльність як соціокультурне явище. Історія розвитку реклами та проведення рекламних заходів. Поняття і види інформації. Функціональний зміст рекламування. Презентація як підгрунтя реклами: феноменологія, сутність, біологічна та соціальна доцільність. Рекламна продукція в мережі Інтернет: поширеність, попит, ефективність. Оформлення та зміст друкованої реклами. Соціальна мода та брендинг. Психотехнології в рекламній діяльності. Психологія мотивації у маркетингові і рекламі. Психологічні проблеми дослідження мотивації споживача. Споживча поведінка покупця. Роль психологічних та соціальних процесів у формуванні рекламних образів. Психічні процеси і рекламні впливи. Психологічні особливості впливу маркетингу і реклами. Психологічні особливості зовнішньої реклами. Особливості інформаційного впливу на зорове сприйняття у друкованій рекламі. Особливості сприйняття інтернет-реклами та нестандартних рекламних засобів. Соціально-культурні проблеми маркетингової і рекламної діяльності. Хай-тек і хай-хум комунікації в рекламній діяльності. Оцінка ефективності рекламної діяльності.

ПСИХОЛОГІЯ ВОЛОНТЕРСТВА

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості організації волонтерської діяльності, яка сприяє не лише формуванню належного професійного рівня та готовності до роботи у даному напрямі, а й розвитку особистої громадянської відповідальності, соціальної активності.

Міждисциплінарні зв'язки: психологія, диференціальна психологія, вікова психологія, психофізіологія, проблеми мотивації поведінки і діяльності людини, соціальна психологія.

Мета викладання навчальної дисципліни “Психологія волонтерства” - сприяти оволодінню студентами основними знаннями та вміннями, необхідними для організації волонтерських груп за умов майбутньої професійної діяльності, а також розвитку в студентській молоді соціальної активності, навичок усвідомленого та активного вибудовування власного життя.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни “Психологія волонтерства” є:

- визначити роль та функції волонтерів у сфері соціально-педагогічної роботи, окреслити коло їхньої діяльності в організаціях різного типу;
- ознайомити з методами залучення людей до волонтерської діяльності та способами їх заохочення;
- навчити складати волонтерські програми та здійснювати управління діяльністю волонтерів;
- формувати індивідуальний стиль професійної поведінки та діяльності майбутніх фахівців.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- генезу волонтерського руху в світі та Україні;
- мотивацію до волонтерської діяльності;
- наукові підходи до класифікації волонтерських груп;
- зміст та напрями діяльності волонтерських груп;
- умови забезпечення діяльності волонтерських груп;
- методику підготовки координаторів діяльності волонтерів;
- етапи розробки волонтерської програми.

У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань здобувачі вищої освіти повинні **вміти:**

- планувати залучення волонтерів на основі внутрішньоорганізаційного та проектного підходів;
- складати описання роботи, яку будуть виконувати волонтери;
- визначати необхідні для роботи волонтерів ресурси;
- складати перелік вимог до волонтера;
- розробляти кампанії із залучення волонтерів;
- складати оголошення щодо набору волонтерів;
- здійснювати відбір волонтерів через анкетування, інтерв'ю, спостереження, тестування, перевірку особистих даних;
- проводити інструктаж та орієнтування волонтерів;
- розробляти угоду про співпрацю між волонтером та організацією;
- розробляти документи обліку виконаних робіт волонтером;
- здійснювати контроль за діяльністю волонтерів в організації;
- розробляти політику позитивної взаємодії між працівниками, праця яких оплачується, та волонтерами;

- розробляти заходи щодо визнання та утримання волонтерів в організації;
- розробляти правила взаємодії організації з волонтерами;
- здійснювати оцінку діяльності волонтерів і заходів, пов'язаних з їхньою діяльністю.

Перелік вибіркових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 5-му семестрі 2022-2023 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
3,4,5,6,7,8,9,10	6,7,10,11,13	Психологія діяльності в особливих умовах
2,4,5,11,12	7,8,10,14,15	Етнопсихологія
3,4,5,6,9	5,7,8	Економічна психологія та маркетинг
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13	Гендерна психологія
2,3,5,6,7,8,9, 10,11,12	1,2,3,4,5,6,7,8, 9,10,11,12	Соціальна профілактика
1,2,3,4,5,7,9,10,12	2,5,8,9,13	Інженерна психологія
1,2,3,7,8,9,10	1,2,3,4,5,11,12 13	Психологічна експертиза в різних галузях психології

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 2 навчальні дисципліни

ПСИХОЛОГІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Психологія діяльності в особливих умовах» є психологічні закономірності функціонування, адаптації та відновлення людини в особливих (екстремальних, ризиконебезпечних та стресогенних) умовах, що часто несуть у собі небезпеку для її здоров'я, благополуччя та життя. Зокрема, пов'язані з виконання фахівцем своїх професійних обов'язків, а також функціонуванню та наданню необхідної психологічної допомоги особам, що постраждали внаслідок дії зазначених вище чинників.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Психологія діяльності в особливих умовах» тематично та структурно-логічно пов'язана з наступними дисциплінами: «Психологія стресу», «Психологія посттравматичної

реабілітації», «Основи психологічного консультування», «Психодіагностика», «Психотерапія», «Психокорекція», «Загальна психологія», «Юридична психологія» та ін.

Метою навчальної дисципліни «Психологія діяльності в особливих умовах» є засвоєння здобувачами вищої освіти таких наукових понять як екстремальна, надзвичайна, кризова ситуація; катастрофа та розуміння їхніх впливів на людину; поняття стресу та його подолання; сутність посттравматичних стресових розладів, їх діагностики та психотерапія; особливості діяльності психологів та працівників системи МВС та їхнього психологічного супроводу; професійної психологічної підготовки психологів та працівників системи МВС до ефективної діяльності в особливих умовах, розвиток в них стресостійкості та вмінь подолання наслідних психологічного впливу стресогенних факторів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Психологія діяльності в особливих умовах» є опанування здобувачами вищої освіти теоретичних знань і формування у них практичних умінь та навичок щодо понять катастрофи, екстремальної, надзвичайної та кризової ситуації та їх впливів на людину; екстремальних ситуацій у діяльності працівників системи МВС; методів діагностики психічних станів та використання психологічних інструментів (психоконсультаційних, психокорекційних та психотерапевтичних) подолання психологічних проблем та розладів в наслідок впливу особливих ситуацій на психіку їхніх учасників.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Поняття «екстремальна ситуація», «надзвичайна ситуація», «кризова ситуація», «катастрофа», класифікація надзвичайних ситуацій. Фактори, що впливають на розвиток психологічного стресу, травматичний стрес, посттравматичний стресовий розлад. Екстремальні ситуації у професійній діяльності співробітників системи МВС, діяльність психолога в екстремальних ситуаціях. Психологічний супровід діяльності працівників системи МВС, які знаходяться в особливих умовах та після їх виходу з особливих умов діяльності.

ЕТНОПСИХОЛОГІЯ

Мета навчальної дисципліни: передача та поглиблення знань майбутніх психологів з питань національно-психологічних особливостей людини, що уособлює етнічну культуру, спосіб життя, ментальність; а також прагнення

розкрити соціально-психологічні механізми творення й розвитку нації, історію становлення галузі знань про психологічні ознаки етносу.

Завдання навчальної дисципліни: забезпечити майбутніх психологів знаннями з питань етнічної психології, розширити їхній світогляд, сформувати психологічну готовність до життєдіяльності в крос-культурному просторі.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Етнопсихологія як наука.

Тема 2. Історія розвитку етнопсихології.

Тема 3. Сутність і структура етнічних спільнот.

Тема 4. Психологічні аспекти формування етнічної самосвідомості та етнічної ідентичності.

Тема 5. Механізми міжгрупового сприйняття і детермінанти етнічної поведінки.

Тема 6. Характеристика етнічних особливостей взаємовідносин людей. Етнопсихологія українців.

Тема 7. Психологічна специфіка етнічних конфліктів.

Тема 8. Особливості акультурації та культурної адаптації. Культурний шок.

Тема 9. Етнічні стереотипи та їхня негативна роль.

ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА МАРКЕТИНГ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є психологічні закономірності в господарській діяльності, які сприяють вдосконаленню власної економічної поведінки та психологічні особливості економічної діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна психологія»; «Психологія праці», «Психологія конфліктів», «Математичні методи у психології» (розділи «Теоретичні розподіли, що використовуються у статистичних висновках», «Статистичний висновок», «Кореляційні залежності», теми «Нормальний розподіл», «Перевірка гіпотези про нормальність розподілу», «Побудова статистичного критерію», «Коефіцієнти кореляції та оцінка їх статистичної значимості»); «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія» та «Диференційна психологія».

Метою викладання навчальної дисципліни “Економічна психологія” є:

- сформувати у студента навички ефективного психологічного аналізу економічних явищ на різних рівнях соціального життя суспільства;
- розкрити взаємозв'язок різних суб'єктів економічних стосунків;
- розвинути сприйняття фінансової політики;
- розкрити взаємозв'язки попиту і пропозиції людських ресурсів;

- пояснити моделі економічної поведінки населення.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни “Економічна психологія” є :

- виключення з наукового ужитку непрацюючих теорій і створення нових на основі всієї суми знань, накопичених світовою думкою;

- більш глибоке і сучасне розуміння економічних явищ з урахуванням їх психологічної складової;

- вироблення навиків використання дійсних економіко-психологічних закономірностей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати** :

– поняттєвий апарат дисципліни;

– структуру, предмет і завдання економічної психології;

– застосування психологічних знань в маркетингу, підприємстві, менеджменті;

- структуру економічної свідомості;
- складові успішного підприємництва;
- види підприємців;
- специфіку корпоративних відносин;
- техніки торгівлі;
- механізми впливу;
- мотиви поведінки і діяльності споживачів;
- психологію суб’єкта діяльності;
- технологію професійного відбору;
- етапи професіоналізації;
- особливості ефективного ділового спілкування;
- засоби створення іміджу;
- види мотивів і стимулів трудової діяльності;
- психологічні шляхи вдосконалення економічної діяльності;
- види виробничих конфліктів та шляхи їх вирішення;
- особливості управлінського спілкування;
- методи прийняття ефективних рішень.

У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

– здійснювати аналіз та інтерпретацію різноманітних проблемних виробничих ситуацій;

- виявляти мотиви поведінки та діяльності;
 - визначати тип споживачів і продавців;
 - дослідити ставлення до грошей;
 - застосовувати психологічні відомості для складання реклами;
 - застосовувати особливості мерчандайзингу;
 - пояснювати виникнення різних функціональних станів під час праці;
 - застосовувати методи управління психічними станами;
 - володіти психологічними методами і методиками;
 - здійснювати професійний відбір;
 - регулювати психічні стани за допомогою різних методів;
 - накреслити шляхи корекції та компенсації особистісних недоліків клієнта;
 - вирішувати конфліктні ситуації конструктивним шляхом;
 - приймати ефективні рішення;
 - застосовувати засоби ефективного ділового спілкування;
 - надати рекомендації проведення переговорів;
- складати програму вироблення індивідуального стилю діяльності; класти план по професійному і особистісному зростанні.

ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ

Мета навчальної дисципліни: сприяння становленню спеціальної професійної компетентності психолога в області гендерної психології для вирішення практичних задач, пов'язаних з проблемами міжстатевих відносин.

Завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти уявлень про природу гендерних відмінностей, основні проблеми гендерної психології її категорії та методи; ознайомити з провідними сферами і способами застосування отриманих знань на практиці; ознайомити з основними етапами гендерної соціалізації, особливостями формування гендерних характеристик особистості.

Програма навчальної дисципліни:

- Тема 1. Передумови становлення та розвитку гендерної психології.
- Тема 2. Психологія статі та гендерні дослідження в психології.
- Тема 3. Соціальні норми і гендерні відмінності.
- Тема 4. Статеворольова диференціація. Гендерна ідентичність.
- Тема 5. Роль сім'ї у формуванні гендерних відмінностей.

Тема 6. Поняття гендерної соціалізації особистості. Механізми проходження гендерної соціалізації

Тема 7. Вікові характеристики гендерної соціалізації.

Тема 8. Позасімейні джерела гендерної соціалізації. Вплив школи, однолітків, ЗМІ на процес гендерної соціалізації.

Тема 9. Негативна роль гендерних стереотипів.

Тема 10. Поняття маскулінності та фемінності. Андрогінність в універсалізації гендерних ролей.

Тема 11. Дослідження чоловічої та жіночої психіки.

Тема 12. Аналіз гендерних стереотипів на рівні соціуму – група – особистість, культура – група – особистість.

Тема 13. Гендерні схеми, їх походження.

Тема 14. Гендерні та етичні стереотипи в суспільстві. Крос-культурні гендерно-рольові ідеології.

Тема 15. Вплив різних стилів виховання на формування особистості. Різниця у стилі виховання дівчаток і хлопчиків. Вплив школи на формування гендерних стереотипів.

СОЦІАЛЬНА ПРОФІЛАКТИКА

Предметом вивчення навчальної дисципліни є провідні шляхи, умови та засоби соціалізації особистості, сукупність способів, дій, спрямованих на встановлення, збереження чи покращання соціального функціонування об'єкта (індивіда, групи, громади), а також на попередження негативних соціальних процесів.

Міждисциплінарні зв'язки: «Загальна психологія», «Психологія праці», «Психологія конфліктів», «Соціальна психологія», «Експериментальна психологія», «Диференційна психологія», «Загальна педагогіка», «Соціальна педагогіка», «Корекційна педагогіка», «Вікова психологія», «Соціологія», «Соціальна робота», «Етика».

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань і вмінь, вироблення навичок до розробки і впровадження профілактичних програм, застосування сучасних методів первинної і вторинної профілактики соціальних проблем та негативних соціальних явищ.

Завдання дисципліни: допомогти здобувачам вищої освіти глибше засвоїти навчальні дисципліни, пов'язані з формуванням і розвитком особистості, віковими особливостями становлення людини.

Результати навчання за навчальною дисципліною: *знати*:

- основні поняття, форми та методи соціальної профілактики;
- предмет, об'єкти та суб'єкти, чинники соціальної профілактики;
- нормативно-правову базу держави в напрямку профілактики негативних явищ у дитячому та молодіжному середовищі;
- задачі первинної, вторинної та третинної профілактики;
- напрями соціально-профілактичних заходів;
- систему соціальної профілактики у практичній діяльності соціальних служб;
- напрями соціальної допомоги різновіковій категорії населення.

вміти:

- використовувати набуті знання з урахуванням індивідуальних особливостей клієнтів соціальної роботи;
- використовувати принципи роботи соціальної профілактики з молоддю;
- застосовувати нормативно-правову базу у практичній роботі;
- застосовувати набуті навички у вирішенні складних питань;
- адаптуватися до нових соціально-економічних умов суспільства;
- визначити зміст соціальної профілактики.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Основні складові системи соціально-профілактичної роботи. Предмет, методи, моделі соціальної профілактики. Мета, предмет та завдання соціальної профілактики. Об'єкти та суб'єкти соціальної профілактики. Цільові групи соціальної профілактики. Принципи соціальної профілактики. Різновиди соціальної профілактики: первинна, вторинна, третинна. Характеристика загальної та спеціальної профілактики. Різновиди соціальної роботи в системі соціально-профілактичної роботи: соціально-педагогічна профілактика; соціально-психологічна допомога; соціальна адаптація та реабілітація. Стратегії і моделі соціальної профілактики. Сутність стратегії: боротьби та нормалізації. Соціально-психологічні основи надання допомоги іншим. Організація групової соціальної роботи. Соціально-психологічні феномени та установки в групі. Способи психологічного впливу та роль психотехнік переконання в профілактичній роботі. Профілактика окремих негативних явищ у сучасному суспільстві. Профілактика вживання алкоголю в молодіжному середовищі. Профілактика вживання наркотичних речовин в молодіжному середовищі. Профілактика захворювань на ВІЛ/СНІД в сучасному суспільстві. Соціальна профілактика в діяльності центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді. Робота з молодими родинами. Профілактика соціального сирітства в сучасному українському суспільстві. Технології соціальної роботи

щодо профілактики відмов від новонароджених. Сучасні проблеми материнства і дитинства. Діяльність консультаційних пунктів та соціальних центрів матері та дитини. Інноваційні технології соціальної роботи щодо профілактики відмов від новонароджених. Попередження соціального сирітства через систему раннього виявлення сімей з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. Соціальна профілактика під час кризових станів. Особливості роботи на "телефоні довіри". Соціально-профілактична діяльність з попередження злочинності.

ІНЖЕНЕРНА ПСИХОЛОГІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості засвоєння знань з актуальних психологічних питань організації та ефективної й надійної роботи людини в системах “людина – машина” та психологічного забезпечення таких систем.

Міждисциплінарні зв’язки: загальна психологія, диференціальна психологія, вікова психологія, психофізіологія, проблеми мотивації поведінки і діяльності людини, соціальна психологія.

Метою викладання навчальної дисципліни “Інженерна психологія” є забезпечення майбутніх практичних психологів теоретичними знаннями з основ інженерної психології, зокрема: озброєння студентів знаннями психологічних закономірностей організації виробничої діяльності, психологічних особливостей діяльності оператора в системі людина-техніка, а також здійснення практичної підготовки студентів для роботи в різних ситуаціях організації виробничого процесу.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни “Інженерна психологія” є :

- Ознайомити слухачів з основами поняттями, принципами, концепціями інженерної психології.
- Розкрити психологічні закономірності організації процесу взаємодії людини і механізмів.
- Проаналізувати психологічні особливості діяльності оператора, як організатора та учасника ефективного виробничого процесу.
- Виробити у студентів ряд умінь та навичок застосування набутих знань у практичних сферах своєї діяльності, активізувати особистісний та творчий потенціал майбутнього фахівця.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні **знати** :

- предмет і завдання курсу «Інженерна психологія»;
- основні положення методології інженерної психології;
- основні завдання інженерної психології та їх динаміку у світлі сучасних тенденцій розвитку практичної психології в Україні;
- принципи класифікації та види систем «людина-машина»;
- основні функції та ролі людини в системі «людина-техніка»;
- психологічний зміст понять «інформаційна модель», «концептуальна модель»;
- основні компоненти психологічної системи діяльності людини-оператора;
- психологічні особливості та види помилок людини в системі «людина-техніка»;
- інтегральні показники надійності людини-оператора;
- основні види, функції та напрями роботи психологічної служби в системах «людина-техніка».

У результаті набутих у процесі вивчення навчальної дисципліни знань здобувачі вищої освіти повинні **вміти**:

- описати функцію людини-користувача персонального комп'ютера і самої машини;
- визначити перелік професійно важливих якостей особистості для конкретної діяльності з врахуванням особливостей їх реалізації у трудовому процесі;
- сконструювати власну шкалу працездатності за допомогою моделювання типової для себе шкали, а також сконструювати криву втоми;
- орієнтовно спроектувати модельний технічний об'єкт (наприклад клавіатуру, орган управління, технічний засіб тощо). Визначити й описати особливості роботи психолога на кожному етапі проектування технічного об'єкта;
- запропонувати тестові методики специфічних можливостей суб'єкта навчальної діяльності щодо професійної придатності в системах «людина-техніка».

Перелік вибіркових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 6-му семестрі 2022-2023 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
1,2,3,7,8,9,10	1,2,3,4,5,11,12,13	Психологічна експертиза в різних галузях психології
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13,15	Психологія спорту
1,2,3,7,8,9,10	1,2,3,4,5,11,12,13	Сучасні теорії глибинної психології
2,3,5,6,7,8,9,10,11,12	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	Практикум з психокорекції
3,4,5,6,7,8,9,10	6,7,10,11,13	Практикум з кризового консультування
1,3,5,6,7,9,10	2,5,7,8,10,14	Тренінг особистісного зростання

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 2 навчальні дисципліни

ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА В РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ПСИХОЛОГІЇ

Мета навчальної дисципліни: забезпечити отримання майбутніми психологами психологічних знань про психологічну експертизу в різних галузях психології, у тому числі практичних її аспектів; ознайомити здобувачів вищої освіти з основними питаннями психологічної експертизи, технологією її підготовки та проведення; розширити діапазон теоретичних знань здобувачів вищої освіти з основних проблем, напрямків і методів психологічної експертизи без знання яких неможлива підготовка сучасних висококваліфікованих кадрів.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна має структурнологічні зв'язки з навчальними дисциплінами: «Психологія особистості», «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Юридична психологія», «Основи психокорекції».

Завдання навчальної дисципліни: отримати знання про теоретико-методологічні основи психологічної експертизи в різних галузях психології; засвоїти основні поняття, які використовуються у психологічній експертизі в різних галузях психології; **вивчити** різні види психологічної експертизи в різних галузях психології; розуміти особливості проведення психологічної експертизи в різних галузях психології; **вміти** застосовувати різні методики при

проведенні психологічної експертизи в різних галузях психології; навчитися здійснювати психологічну експертизу в різних галузях психології.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Зміст і значення психологічної експертизи в різних галузях психології; Галузі застосування психологічної експертизи; Трудова психологічна експертиза; Психологічна експертиза соціально-психологічного клімату організації; Судово-психологічна експертиза; Судово-психологічна експертиза емоційних станів; Психологічна експертиза осіб з психосоматичними розладами та потерпілих у справах про сексуальні злочини; Судово-психологічна експертиза неповнолітнього правопорушника.

ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості спортивної діяльності, емоційна та когнітивна сфери спортсмена, психологічна підготовка спортсменів, психічна регуляція в спорті, діяльність тренерів та спортивних суддів.

Міждисциплінарні зв'язки. Для освоєння дисципліни здобувачі вищої освіти використовують знання, вміння і навички, сформовані в ході вивчення дисциплін «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Гендерна психологія», «Анатомія», «Диференціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологія здоров'я».

Метою вивчення дисципліни є: формування цілісного уявлення про психологію фізичного виховання та спорту як розділу психологічної науки, що розглядає психологічні особливості особистості спортсмена, особливості та специфіку психологічної підготовки спортсменів, а також основи психічної регуляції в спорті.

Основними завданнями вивчення дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти таких питань, як основні етапи розвитку психології фізичного виховання і спорту; оволодіння методикою психологічного забезпечення фізкультурно-спортивних занять з різними групами населення а також методикою психологічного супроводу і психологічної підготовки спортсменів; опанування методами організації психорегуляції і психогігієни у фізичному вихованні і спорті, використання засобів фізичної культури і спорту та психогігієни з метою покращення здоров'я та рухової підготовленості, як складових ефективною професійної діяльності.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. Психологія спорту як галузь психологічних знань. Історіогенез психології спорту. Особливості спортивної діяльності. Мотиваційна сфера спортсмену та її прояв у спортивній діяльності. Емоційно-вольова сфера спортсмена та її прояв у спортивній діяльності. Інтелектуально-когнітивна сфера спортсмену та її прояв у спортивній діяльності. Психомоторна сфера спортсмену та її прояв у спортивній діяльності. Індивідуально-особистісні особливості спортсменів та їх прояв у спортивній діяльності. Система психологічного відбору спортсменів. Психологічна підготовка спортсменів. Психологічні основи фізичної, технічної та тактичної підготовки спортсменів. Основи психічної регуляції в спорті. Психологія діяльності тренерів, спортивних суддів. Психологічні особливості спортивного колективу. Спортивна команда як вид малої групи.

СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ГЛИБИННОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Сучасні теорії глибинної психології» є психологічні напрями, які об'єднані загальною проблемою розуміння психічного світу людини та її поведінки на основі аналізу глибинних (ірраціональних, несвідомих, інстинктивних, афективно-емоційних, інтуїтивних) процесів, а також прагнень, спонукань, мотивів життя і діяльності, що впливають на формування її особистісних особливостей.

Міждисциплінарні зв'язки: викладання навчальної дисципліни «Сучасні теорії глибинної психології» ґрунтується на знаннях здобувачів вищої освіти із: «Філософії», «Загальної психології», «Історії психології», «Психології особистості», «Основи психотерапії» та ін.

Мета викладання навчальної дисципліни: є поглиблене вивчення сучасних концепцій розуміння психіки у межах глибинно-психологічного знання, висвітлення основних теоретичних уявлень про феномен несвідомого, ознайомлення з основними психокорекційними дослідженнями в сучасних психоаналітичних теоріях, вивчення основних методологічних та теоретичних засад глибинної психології та психокорекції, забезпечення поглибленого розуміння здобувачами вищої освіти проблем розвитку психіки, психологічного формування особистості, пізнання тенденцій власної поведінки

➤ **Основні завданнями вивчення навчальної дисципліни:**

1. Ознайомити здобувачів вищої освіти із психологічними напрямами, які відображають проблему розуміння несвідомої психіки та її вплив на свідому психіку і поведінку людини.

2. Систематизувати концепт категорій і понять глибинної психології як складової теоретичного та практико-психологічного знання.

3. Розвинути вміння аналізувати психічні прояви людини на основі глибинно-психологічних підходів.

4. Сприяти виробленню вміння використовувати знання сучасних теорій глибинної психології у практиці надання психологічної допомоги.

5. Сформувати знання про систему глибинної психології, науково-практичну діяльність видатних психоаналітиків.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

➤ основні теорії глибинної психології, психокорекційні терапевтичні техніки окремих течій;

➤ сутність і функції несвідомого, підсвідомого і надсвідомого в психічній діяльності людини;

➤ основні напрями, школи і концепції сучасної глибинної психології;

➤ особливості прояву і перебігу психічних процесів на глибинному рівні;

➤ джерела людської активності й творчості;

➤ механізм формування психічних порушень у межах різних напрямів глибинної психології;

➤ еволюцію глибинно-психологічного знання;

➤ психічну сутність захисних механізмів;

➤ сутність психічного стану, його трансформацію.

вміти:

➤ аналізувати й інтерпретувати особистісну позицію суб'єкта, встановлювати конструктивні відносини з ним та допомагати йому в переорієнтації аксіологічних складових із метою покращення його соціальної адаптованості;

➤ використовувати знання різних теорій глибинної психології, добирати корекційні методики з урахуванням особливостей особистісної проблематики суб'єкта;

- користуючись психоаналітичними техніками (метод вільних асоціацій, інтерпретація сновидінь), уміти працювати з базовим почуттям меншовартості суб'єкта та проводити корекцію цілей і мотивів з метою зміни його стилю життя;
- з метою практичного застосування психологічних знань у просвітницькій роботі вміти аналізувати та розкривати перед здобувачами вищої освіти розвиток психології як самостійної дисципліни;
- застосовувати на практиці окремі прийоми психоаналітичних сеансів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни:

Тема 1. Витоки глибинної психології (психоаналізу).

Тема 2. Основні положення психоаналізу.

Тема 3. Особливості мотивації особистісних проявів у гуманістичному напрямі глибинної психології.

Тема 4. Когнітивний підхід до аналізу психічних порушень.

Тема 5. Теорія гештальттерапії Ф. Перлза.

Тема 6. Індивідуальна психологія А. Адлера. Аналітична психологія К. Юнга.

Тема 7. Тілесно-орієнтований психоаналіз.

Тема 8. Психосинтез Р. Ассаджіолі. Епігенетична теорія Е. Еріксона.

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи та методи надання психологічної допомоги клієнтам різного типу, а також формування професійної ідентичності та дослідження ролі практичного психолога у стосунках з клієнтами.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія особистості» (К. Роджерс і перспектива центрування на людині; повноцінно функціонуюча особистість; герменевтика; З. Фройд та психоаналіз), «Основи психокорекції» (методи гештальт-психокорекції; принципи психокорекції), «Загальна психологія» (формування особистості; особливості формування характеру; психічні процеси, стани та властивості), «Психодіагностика» (психодіагностичні методики; практичні діагностичні задачі), «Історія психології» (етапи формування психології як науки; історія розвитку вітчизняної психології).

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є надання майбутнім практичним психологам необхідних теоретичних знань про особливості різних підходів, шкіл та методів психологічної корекції, власний практичний досвід й уміння використовувати методи оперативної діагностики і психологічної корекції в залежності від ситуації, клієнта, проблеми та власних ресурсів.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є: навчитися активно взаємодіяти та впливати на психіку особистості, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості; ознайомити майбутніх спеціалістів з основними підходами до індивідуальної та групової психокорекційної роботи; озброїти здобувачів вищої освіти (ЗВО) знаннями та вміннями застосовувати загальні та спеціальні техніки психологічної корекції; сформувати готовність ЗВО до психокорекційної роботи як однієї з найбільш важливих галузей роботи психолога; допомогти ЗВО набути компетентність у роботі з різними запитами клієнтів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: базові навички психокорекції; складні навички психокорекції; структурні складові психокорекційного процесу; сугестивні методи психокорекційного впливу; глибинно-психологічні техніки психокорекційного впливу; гуманістична парадигма на прикладі клієнт-центрованого підходу К. Роджерса; феноменологічна школа в психологічній практиці на прикладі гештальт-підходу; техніки когнітивно-біхевіоральної психокорекції; проєктивний малюнок у психокорекції; проєктивні (асоціативні) карти в психокорекції; Казкотерапія; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що переживають гостре горе; застосування психокорекційних технік у роботі з депресивними клієнтами; використання прийомів кризової терапії під час надання допомоги суїцидентам; вироблення навичок психологічної допомоги клієнтам з реакціями страху та фобіями; вироблення навичок психологічної допомоги узалежненим клієнтам; застосування психокорекційних технік у роботі з психосоматичними клієнтами; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що пережили насилля; прийоми формування та розвитку навичок соціально-психологічної компетентності; формування навичок самопрезентації та публічних виступів; вироблення стратегій ефективної поведінки в конфліктних ситуаціях; вироблення навичок нейтралізації маніпулятивних впливів; корекція ілюзорних уявлень взаємодії зі світом; психокорекція труднощів, що виникають на етапі укладання шлюбу; психокорекція труднощів, що виникають на етапі появи

першої та наступних дітей; психокорекція труднощів, що виникають на етапі зрілої сім'ї; психокорекція труднощів, що виникають на етапі порожнього гнізда; психокорекція труднощів, що виникають на етапі втрати одного з членів сім'ї; психокорекція труднощів, що пов'язані з розлученням. Психокорекція неповних сімей; техніки проведення бесіди з батьками та оточенням дітей, які повинні проходити психокорекцію; розпізнавання та особливості роботи з різними моделями батьківсько-дитячих стосунків; типові проблеми звернення батьків до психолога щодо їх дитини; інші проблеми роботи психолога з дітьми; технологія складання психокорекційних програм та оцінка їх ефективності; складання програм по роботі із розвитку та психокорекції психічних процесів; складання програм по роботі із особистісними проблемами; складання програм по роботі із труднощами у міжособистісній взаємодії; складання програм по гармонізації сімейних та подружніх стосунків; складання програм по роботі з дітьми та підлітками.

ПРАКТИКУМ З КРИЗОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є практичне оволодіння методами самопізнання, саморегуляції, активізації творчого потенціалу, безконфліктної взаємодії з іншими людьми, надання психологічної допомоги тим, хто її потребує.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Практикум з кризового консультування» ґрунтується на основі знань, які здобувачі вищої освіти отримали із базових психологічних наук. Навчальна дисципліна має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Загальна психологія», «Юридична психологія», «Психологія особистості», «Вікова психологія».

Метою навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними основами кризової психології: закономірностями формування життєвого світу людини, особливостями становлення особистості на різних етапах життєвого шляху, природою життєвої кризи, способами гармонізації простору людських взаємин, активізації потенціалу життєтворення, конструктивного розв'язання проблемних ситуацій.

Основним **завданням** навчальної дисципліни є усвідомлення глибинних джерел, закономірностей і тенденцій розвитку здорової, зрілої, вільної і відповідальної особистості.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати: основні закономірності становлення кризової особистості, особливості та механізми особистісного розвитку в різні вікові періоди; показники й індикатори проявів особистості, що переживає нормативну чи ненормативну кризу, особливості розвитку її мотиваційної сфери, самосвідомості, стосунків тощо; найпоширеніші методики консультування, надання психологічної допомоги, самоподолання, стимулювання життєстійкості.

вміти: визначати передумови кризових життєвих ситуацій та давати їм науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію; проводити емпіричне дослідження стресостійкості, емоційної врівноваженості, життєстійкості, спираючись на сучасні експериментальні методики, керуючись сучасними дослідницькими стратегіями вивчення кризової особистості та прийомами їх практичного застосування; коригувати певні відхилення в розвитку особистості, що виникають у гострих кризових ситуаціях, застосовувати здобуті знання для розв'язання хронічних конфліктів і кризових життєвих ситуацій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Психологічна природа кризової особистості; Життєвий шлях і життєвий світ кризової особистості; Кризове психологічне консультування; Психологія життєвої кризи; Історія виникнення кризового консультування; Психологічні вимоги до кризового консультанта; Стратегії кризового консультування; Кризове телефонне консультування; Криза народження та можливості психологічної допомоги; Психологічна травматизація в ранньому віці та її віддалені наслідки; Кризове консультування в роботі шкільного психолога; Переживання і розв'язання криз дорослого віку; Кризи і психотравми, їх прояви та наслідки; Особливості консультативної допомоги при психотравмах і посттравматичних стресах; Кризове консультування тяжкохворих; Особливості кризового консультування ВІЛ-інфікованих; Консультативна допомога людині в термінальному періоді життя; Консультування як актуалізація резервів самопомоги в кризових ситуаціях; Поняття психологічно благополучної сім'ї; Чинники психологічного благополуччя сімейних взаємин; Поняття сімейної кризи. Специфіка та особливості перебігу; Консультування членів сім'ї, що переживають кризу; Сутність і природа сімейного стресу. Умови та чинники його виникнення; Особливості сімейної кризи, ускладненої емоційним вигоранням; Психологічна допомога сім'ї, що потерпає від емоційного вигорання; Особливості дисгармонійних сімей як чинник загострення кризових станів; Особливості кризового консультування дисгармонійної сім'ї; Способи психологічної допомоги сім'ї, що переживає сімейну кризу.

ТРЕНІНГ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні підходи до організації та проведення тренінгу особистісного зростання, формування навичок групової роботи та розвиток самоцінності, самоефективності, життєвої та особистісної успішності.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Тренінг особистісного зростання» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Психологія особистості», «Практикум з психології особистості», «Основи психотренінгу», «Практикум з психоконсультації».

Метою навчальної дисципліни «Тренінг особистісного зростання» є вивчення та формування навичок стратегій особистісного росту шляхом саморозуміння, осмислення цінності «Я», збільшення досвіду переживань, усвідомлення смислів та саморефлексії. Навчальна дисципліна спрямована на формування умінь і навичок у галузі практичної психології, розвиток професійного мислення, сприяння професійному розвитку та особистісному розвитку здобувачів вищої освіти

Завданнями навчальної дисципліни є засвоєння методів і прийомів проведення тренінгу особистісного зростання, формування комунікативних навичок та творчих здібностей, розвиток особистісного потенціалу засобами тренінгу, усвідомлення мотивації власної життєвої активності, розвиток особистої відповідальності за реалізації життєвих стратегій, стимулювання вивчення «проблемних» зон власної особистості та підвищення інтересу до самопізнання та саморозвитку.

Перелік вибірових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 7-му семестрі 2023-2024 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
2,3,5,6,7,8,9,10,11,12	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	Практикум з психол. корекції
3,4,5,6,7,8,9,10	6,7,10,11,13	Практикум з кризового консультування
1,3,5,6,7,9,10	2,5,7,8,10,14	Тренінг особистісного зростання
2,3,7,9,12	1,2,3,7,9,11,13	Практикум з психоконсультації
2,3,4,5,7,10,12	2,3,5,7,10,11,12,13,15	Практикум з психологічної

		допомоги дітям
2,3,5,6,7,8,9,10	2,4,6,8,10,14	Мотиваційний тренінг
2,3,4,5,7,10,12	2,3,5,7,10,11,12,13,15	Практикум з психології особистості
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13,15	Тренінг комунікативності
1,3,5,7,9,10,11	1,2,3,4,5,6,7,8,10,11,12	Технології тренінгу
1,2,3,7,8,9,10	1,2,3,4,5,11,12,13	Психіатрія
2,5,6,7,9,10,11,12	5,8,10,11,13,15	Інклюзивна освіта
1,2,3,7,8,9,10	1,2,3,4,5,11,12,13	Основи арт-терапії

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 4 навчальні дисципліни

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи та методи надання психологічної допомоги клієнтам різного типу, а також формування професійної ідентичності та дослідження ролі практичного психолога у стосунках з клієнтами.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія особистості» (К. Роджерс і перспектива центрування на людині; повноцінно функціонуюча особистість; герменевтика; З. Фройд та психоаналіз), «Основи психокорекції» (методи гештальт-психокорекції; принципи психокорекції), «Загальна психологія» (формування особистості; особливості формування характеру; психічні процеси, стани та властивості), «Психодіагностика» (психодіагностичні методики; практичні діагностичні задачі), «Історія психології» (етапи формування психології як науки; історія розвитку вітчизняної психології).

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є надання майбутнім практичним психологам необхідних теоретичних знань про особливості різних підходів, шкіл та методів психологічної корекції, власний практичний досвід й уміння використовувати методи оперативної діагностики і психологічної корекції в залежності від ситуації, клієнта, проблеми та власних ресурсів.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є: навчитися активно взаємодіяти та впливати на психіку особистості, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості; ознайомити майбутніх спеціалістів з основними підходами до індивідуальної та групової психокорекційної роботи; озброїти здобувачів вищої

освіти (ЗВО) знаннями та вміннями застосовувати загальні та спеціальні техніки психологічної корекції; сформувати готовність ЗВО до психокорекційної роботи як однієї з найбільш важливих галузей роботи психолога; допомогти ЗВО набути компетентність у роботі з різними запитами клієнтів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: базові навички психокорекції; складні навички психокорекції; структурні складові психокорекційного процесу; сугестивні методи психокорекційного впливу; глибинно-психологічні техніки психокорекційного впливу; гуманістична парадигма на прикладі клієнт-центрованого підходу К. Роджерса; феноменологічна школа в психологічній практиці на прикладі гештальт-підходу; техніки когнітивно-біхевіоральної психокорекції; проєктивний малюнок у психокорекції; проєктивні (асоціативні) карти в психокорекції; Казкотерапія; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що переживають гостре горе; застосування психокорекційних технік у роботі з депресивними клієнтами; використання прийомів кризової терапії під час надання допомоги суїцидентам; вироблення навичок психологічної допомоги клієнтам з реакціями страху та фобіями; вироблення навичок психологічної допомоги узалежненим клієнтам; застосування психокорекційних технік у роботі з психосоматичними клієнтами; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що пережили насилля; прийоми формування та розвитку навичок соціально-психологічної компетентності; формування навичок самопрезентації та публічних виступів; вироблення стратегій ефективної поведінки в конфліктних ситуаціях; вироблення навичок нейтралізації маніпулятивних впливів; корекція ілюзорних уявлень взаємодії зі світом; психокорекція труднощів, що виникають на етапі укладання шлюбу; психокорекція труднощів, що виникають на етапі появи першої та наступних дітей; психокорекція труднощів, що виникають на етапі зрілої сім'ї; психокорекція труднощів, що виникають на етапі порожнього гнізда; психокорекція труднощів, що виникають на етапі втрати одного з членів сім'ї; психокорекція труднощів, що пов'язані з розлученням. Психокорекція неповних сімей; техніки проведення бесіди з батьками та оточенням дітей, які повинні проходити психокорекцію; розпізнавання та особливості роботи з різними моделями батьківсько-дитячих стосунків; типові проблеми звернення батьків до психолога щодо їх дитини; інші проблеми роботи психолога з дітьми; технологія складання психокорекційних програм та оцінка їх ефективності; складання програм по роботі із розвитку та психокорекції психічних процесів; складання програм по роботі із особистісними проблемами; складання програм по роботі із

труднощами у міжособистісній взаємодії; складання програм по гармонізації сімейних та подружніх стосунків; складання програм по роботі з дітьми та підлітками.

ПРАКТИКУМ З КРИЗОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є практичне оволодіння методами самопізнання, саморегуляції, активізації творчого потенціалу, безконфліктної взаємодії з іншими людьми, надання психологічної допомоги тим, хто її потребує.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Практикум з кризового консультування» ґрунтується на основі знань, які здобувачі вищої освіти отримали із базових психологічних наук. Навчальна дисципліна має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Загальна психологія», «Юридична психологія», «Психологія особистості», «Вікова психологія».

Метою навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними основами кризової психології: закономірностями формування життєвого світу людини, особливостями становлення особистості на різних етапах життєвого шляху, природою життєвої кризи, способами гармонізації простору людських взаємин, активізації потенціалу життєтворення, конструктивного розв'язання проблемних ситуацій.

Основним **завданням** навчальної дисципліни є усвідомлення глибинних джерел, закономірностей і тенденцій розвитку здорової, зрілої, вільної і відповідальної особистості.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати: основні закономірності становлення кризової особистості, особливості та механізми особистісного розвитку в різні вікові періоди; показники й індикатори проявів особистості, що переживає нормативну чи ненормативну кризу, особливості розвитку її мотиваційної сфери, самосвідомості, стосунків тощо; найпоширеніші методики консультування, надання психологічної допомоги, самоподолання, стимулювання життєстійкості.

вміти: визначати передумови кризових життєвих ситуацій та давати їм науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію; проводити емпіричне дослідження стресостійкості, емоційної врівноваженості, життєстійкості, спираючись на сучасні експериментальні методики, керуючись сучасними дослідницькими стратегіями вивчення кризової особистості та прийомами їх

практичного застосування; коригувати певні відхилення в розвитку особистості, що виникають у гострих кризових ситуаціях, застосовувати здобуті знання для розв'язання хронічних конфліктів і кризових життєвих ситуацій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Психологічна природа кризової особистості; Життєвий шлях і життєвий світ кризової особистості; Кризове психологічне консультування; Психологія життєвої кризи; Історія виникнення кризового консультування; Психологічні вимоги до кризового консультанта; Стратегії кризового консультування; Кризове телефонне консультування; Криза народження та можливості психологічної допомоги; Психологічна травматизація в ранньому віці та її віддалені наслідки; Кризове консультування в роботі шкільного психолога; Переживання і розв'язання криз дорослого віку; Кризи і психотравми, їх прояви та наслідки; Особливості консультативної допомоги при психотравмах і посттравматичних стресах; Кризове консультування тяжкохворих; Особливості кризового консультування ВІЛ-інфікованих; Консультативна допомога людині в термінальному періоді життя; Консультування як актуалізація резервів самопомоги в кризових ситуаціях; Поняття психологічно благополучної сім'ї; Чинники психологічного благополуччя сімейних взаємин; Поняття сімейної кризи. Специфіка та особливості перебігу; Консультування членів сім'ї, що переживають кризу; Сутність і природа сімейного стресу. Умови та чинники його виникнення; Особливості сімейної кризи, ускладненої емоційним вигоранням; Психологічна допомога сім'ї, що потерпає від емоційного вигорання; Особливості дисгармонійних сімей як чинник загострення кризових станів; Особливості кризового консультування дисгармонійної сім'ї; Способи психологічної допомоги сім'ї, що переживає сімейну кризу.

ТРЕНІНГ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні підходи до організації та проведення тренінгу особистісного зростання, формування навичок групової роботи та розвиток самоцінності, самоефективності, життєвої та особистісної успішності.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Тренінг особистісного зростання» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Психологія особистості», «Практикум з психології особистості», «Основи психотренінгу», «Практикум з психоконсультування».

Метою навчальної дисципліни «Тренінг особистісного зростання» є вивчення та формування навичок стратегій особистісного росту шляхом саморозуміння, осмислення цінності «Я», збільшення досвіду переживань, усвідомлення смислів та саморефлексії. Навчальна дисципліна спрямована на формування умінь і навичок у галузі практичної психології, розвиток професійного мислення, сприяння професійному розвитку та особистісному розвитку здобувачів вищої освіти

Завданнями навчальної дисципліни є засвоєння методів і прийомів проведення тренінгу особистісного зростання, формування комунікативних навичок та творчих здібностей, розвиток особистісного потенціалу засобами тренінгу, усвідомлення мотивації власної життєвої активності, розвиток особистої відповідальності за реалізації життєвих стратегій, стимулювання вивчення «проблемних» зон власної особистості та підвищення інтересу до самопізнання та саморозвитку.

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОНСУЛЬТУВАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення ролі та місця особистості консультанта, психолога-консультанта в процесі психологічного консультування та вплив професійної діяльності на нього та особистість клієнта.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Практикум з психоконсультування» має міждисциплінарні зв'язки із такими навчальними дисциплінами як «Основи психологічного консультування», «Практикум з психології особистості», «Практикум з психології управління», «Практикум з психокорекції».

Метою навчальної дисципліни «Практикум з психоконсультування» є теоретичне вивчення та практичне відпрацювання вмінь та навиків проведення психологічного консультування з різними категоріями клієнтів та специфікою їх проблем.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Практикум з психоконсультування» є ознайомлення та формування вмінь та навиків у здобувачів вищої освіти із різними видами психологічного консультування; техніками та напрямками психологічного консультування; із структурою та процесом проведення першої зустрічі з клієнтом; визначити систему цінностей консультанта-психолога; уміння застосовувати знання на практиці при визначенні цілей психологічного консультування, відносно яких будуть сплановані дії в цьому процесі, усвідомити мету психологічного консультування, вміти

поєднувати теорію особистості та практику консультування, навчитися використовувати техніки для ефективного психологічного консультування.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Індивідуальне консультування. Сімейне консультування. Консультування у сфері освіти. Телефонне консультування. Ділове (бізнес) консультування. Клінічне консультування. Особистісно-орієнтоване консультування. Консультування «складних» клієнтів, психотерапія в психологічному консультуванні даної категорії клієнтів.

ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є симптоми і причини відхилень розвитку і поведінки дітей. Це передусім: 1) розвиток дитини (психомоторний, емоційний, пізнавальний, особистісний, компетентнісний, комунікативний тощо); 2) її поведінкові реакції, акти, вияви; 3) посилення довільної регуляції; 4) покращення показників адаптації до навчального закладу (в т.ч. готовності її до школи); 5) стабілізація особистого емоційного стану; 6) структурування мислення; 7) активізація пам'яті; 8) розвиток мовлення; 9) регуляція психомоторних функцій; 10) розвиток адаптативних навиків тощо.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Практикум з психологічної допомоги дітям» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Психологія особистості», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Практикум з психоконсультування», «Психологія девіантної поведінки» та ін.

Метою навчальної дисципліни «Практикум з психологічної допомоги дітям» є здобуття студентами-психологами практичних компетенцій щодо особливостей впливу на процес формування та розвиток особистості дітей різного віку, прогнозування та корекції різних дезадаптивних форм їхньої поведінки. Пропоновані в курсі компетенції базуються на сучасних наукових уявленнях та практичних підходах щодо психічного розвитку дитини та психічного загалом, фундаментальних положень психологічної науки про розвиток особистості дитини, сімейної системи та опирається на завдання професійно-діяльній спрямованості практичного психолога.

Завданнями навчальної дисципліни «Практикум з психологічної допомоги дітям» є – ознайомлення студентів з:

- основними найзагальнішими поняттями, проблемами та закономірностями дитячої та юнацької психокорекції та психотерапії;

- становленням дитячої та юнацької психотерапії як науки;
- теоретичними школами в дитячій та юнацькій психотерапії;
- методами психодіагностичного дослідження дітей;
- причинно-наслідковими зв'язками у формуванні розладів у дітей та юнацтва;
- методами та інструментарієм психотерапевтичної допомоги у дитячій та юнацькій психокорекції та психотерапії.

МОТИВАЦІЙНИЙ ТРЕНІНГ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Мотиваційний тренінг» є основні психологічні положення, теорії, концепції, категорії, аналіз психологічних механізмів мотивації та вироблення практичних рекомендацій з оптимального здійснення формування різних видів мотивації діяльності особистості на всіх рівнях. Її значення полягає в тому, що вона сприяє розширенню та поглибленню світоглядної основи теоретичної та практичної діяльності майбутнього фахівця. **Міждисциплінарні зв'язки:** «Загальна психологія», «Психологія особистості», «Вікова та педагогічна психологія», «Мотивація діяльності людини».

Метою викладання навчальної дисципліни «Мотиваційний тренінг» є формування у майбутніх психологів навичок застосування інтерактивних методів для розвитку навчальної мотивації, мотивації досягнень та мотивації діяльності загалом.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Мотиваційний тренінг» є засвоєння здобувачами вищої освіти таких вмінь та навиків як втілення психологічної діагностики, корекції та психологічного консультування щодо формування навчальної мотивації, мотивації досягнень успіхів в межах своєї компетентності, володіння організаційним консультуванням, оцінкою ефективності мотиваційної діяльності учнів, вміння застосовувати мотиваційні техніки у профорієнтаційній роботі та при командоутворенні та ін.

Інформаційний обсяг дисципліни. Психологічний тренінг як метод активного навчання. Тренінг як спосіб перепрограмування моделей поведінки людини. Психологічний зміст взаємодії у тренінговій групі. Феномен малої групи. Групові ролі і норми. Психологічна характеристика особистості тренера. Вимоги до особистості тренера. Світоглядні настановлення тренера. Мотивація у структурі активації особистості. Формування мотивації спілкування. Формування ігрової та навчальної мотивації. Формування адекватного рівня домагань та

адекватної самооцінки. Шляхи формування позитивної мотивації учіння. Формування професійної мотивації. Формування внутрішньоорганізованої мотивації та самомотивування. Основні фактори внутрішньої мотивації за Десі: потреба у самодетермінації та компетентності. Мотивація самовдосконалення. Сила мотиву і ефективність діяльності. Мотиваційний потенціал різних видів стимуляції.

ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЇ ОСОБИСТОСТІ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості мотивації та самомотивування, регуляції поведінки і діяльності особистості у різних життєвих ситуаціях, управління психічними станами, що забезпечуються успішний лайфменеджмент особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Практикум з психології особистості» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Психологія особистості», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Практикум з психоконсультації», «Психологія девіантної поведінки» та ін.

Метою навчальної дисципліни «Практикум з психології особистості» є здобуття практичних навичок щодо особливостей впливу на процесі формування та розвитку особистості, прогнозування та корекції різних форм поведінки, що базуються на основі сучасних уявлень про психіку й психічне, фундаментальних положень психологічної науки про особистість і виходить із принципів професійно-діяльничої спрямованості практичного психолога.

Завданнями навчальної дисципліни «Практикум з психології особистості» є усвідомлення ролі та місця мотивації в діяльності особистості, розробка основних методів та підходів до самомотивування, здобуття навичок самоуправління та саморегуляції, формування статевої самосвідомості та статевої культури, вироблення навичок регуляції поведінки, засвоєння моделей управління психічними станами, регуляції і контролю власним часом, формування меж особистісного простору, здобуття навичок формування власного життєвого стилю та успішних життєвих установок.

ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНОСТІ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретико-методичні особливості тренінгу комунікативності, а також специфіка його конструювання і проведення для осіб різного віку.

Міждисциплінарні зв'язки: «Вікова психологія», «Педагогічна психологія», «Основи психотренінгу», «Сучасні методи психокорекції та психотерапії», «Практикум проведення психологічних тренінгів з різних аспектів», «Психологія ненасильницького спілкування та фасилітації».

Мета навчальної дисципліни «Тренінг комунікативності» – сформулювати уявлення щодо послідовності та специфіки дій тренера на різних етапах підготовки та проведення роботи з групою; зорієнтувати студентів на вирішення конкретних проблем спілкування та спрямувати їхню діяльність на створення соціально-психологічних умов для розвитку особистості.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Тренінг комунікативності» є: ознайомлення зі специфікою роботи тренінгу, його можливостями та обмеженнями; формулювання загальних цілей тренінгу та кожної його стадії, блоку чи вправи; розвиток професійної компетентності студента в побудові тренінгу комунікативності; відбір конкретних методик та технік роботи; адаптація тренінгу комунікативності для осіб різного віку.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: тренінг комунікативності як метод групової роботи в практичній психології; психологічні особливості тренінгової групи; принципи роботи психолога-тренера; психологічні основи розробки системи тренінгових занять; загальні методичні основи проведення та процес-аналізу тренінгу; Спілкування як провідний чинник розвитку особистості; педагогічні аспекти спілкування в тренінговій групі; розвиток навичок міжособистісного спілкування в дошкільному віці; тренінг комунікативності з дітьми молодшого шкільного віку; тренінг комунікативності в підлітковому віці; тренінг комунікативності для юнаків і дорослих.

ТЕХНОЛОГІЇ ТРЕНІНГУ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Технології тренінгу» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки; спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є технологія організації, підготовки та проведення психологічних тренінгів на різну тематику.

Міждисциплінарні зв'язки: «Технології тренінгу» пов'язаний з такими навчальними дисциплінами: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Психологія особистості», «Основи психокорекції», «Практикум з психокорекції», «Психодіагностика», «Соціальна психологія», «Психологія управління».

Мета викладання навчальної дисципліни «Технології тренінгу» полягає в оволодінні основами практичного застосування знань з проведення тренінгу, а саме: методами та прийомами підготовки, організації, проведення та аналізу ефективності психологічного тренінгу.

ПСИХІАТРІЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність теоретичних знань в області загальної психіатрії, зокрема, біологічні механізми психічної діяльності, їх ритми та пограничні стани психіки особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи анатомії та фізіології нервової системи», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Психодіагностика», «Психологія особистості», «Психологія впливу», «Психогігієна», «Психологія ненасильницького спілкування та фасилітації», «Еко-психологія», «Психіатрія», «Позитивна психотерапія», «Гештальт-терапія», «Когнітивно поведінкова терапія», «Основи психологічного консультування», «Практикум з психокорекції», «Практикум проведення тренінгів з різних аспектів», «Психосоматика», «Профілактика і корекція девіантної поведінки».

Метою викладання навчальної дисципліни «Психіатрія» є вивчення основних аспектів біологічної ролі мозкової діяльності і мозкових ритмів та взаємодії компонентів мозку, які складають фундаментальні принципи психіатрії; ознайомлення з питаннями, пов'язаними з нервово-психічною патологією, біологічною психіатрією та нейробіологією.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Психіатрія» є вивчення взаємозв'язку нормального і патологічного функціонування мозку з процесами, що відбуваються у його частинах; ознайомлення з біологічними основами складних форм поведінки та пограничних станів психіки людини; розкриття зв'язку неврологічних і поведінкових розладів особистості.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Місце психіатрії у практичній діяльності психолога. Історія становлення та розвитку психіатрії. Психіка особистості як відображення діяльності мозку. Пренатальні особливості розвитку вищої нервової системи. Вікові особливості розвитку мозку та

становлення психіки. Пограничні стани (неврози, психопатії, реактивні стани): їх особливості та етіологія. Пейсмейкери мозку та психічна діяльність людини. Пластичність головного мозку при дії навколишнього середовища. Психодіагностика нервово-психічних патологій та емоційного стану.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Інклюзивна освіта представляє собою системне явище в освіті, що охоплює всю систему освіти, стосується усіх рівнів і усіх видів освіти. Забезпечення психолого-педагогічного супроводу інклюзивної освіти передбачає підготовку психологів, які володіють необхідними компетенціями щодо забезпечення психологічної допомоги дітям, батькам і педагогам, які беруть участь у процесі інклюзивної освіти. Психолог є необхідним фахівцем у створенні освітнього середовища, адекватного особливостям кожної дитини. Саме психолог може здійснювати організацію спілкування і взаємодії у колективі дітей; взаємодію з усіма учасниками супроводу дитини в освітньому просторі, визначати роль, позицію і соціальне партнерство усіх учасників інклюзивного освітнього простору.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» є формування у здобувачів освітнього ступеня бакалавр компетентностей щодо концептуальних засад інклюзивної освіти, особливостей психофізичного розвитку дитини з особливими освітніми потребами, основних принципів та організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- оволодіння теоретичними і прикладними знаннями ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти;
- формування розуміння і толерантного сприйняття соціально-психологічних особливостей розвитку особистості з особливими освітніми потребами;
- оволодіння знаннями щодо міжнародного та національного законодавства у сфері інклюзивної освіти, зарубіжного досвіду;
- засвоєння основних понять і вимог деонтології інклюзивної освіти;
- засвоєння основних принципів та особливостей організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти;
- оволодіння основними методами інклюзивного навчання у закладах освіти;
- формування розуміння ролі психолога у реалізації інклюзивної освіти дітей з особливими освітніми потребами;

- формування знань та умінь щодо можливостей взаємодії освітнього закладу і сім'ї при організації інклюзивної освіти;
- формування професійних знань та умінь щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Інклюзивна освіта» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами: «Педагогіка», «Загальна психологія», «Вікова і педагогічна психологія», «Спеціальна психологія», «Соціологія», «Правознавство», «Психодіагностика», «Основи психокорекції», «Практикум з психоконсультування», «Практикум з психокорекції», «Основи психотренінгу», «Психологія особистості», «Практикум професійної майстерності психолога».

Засвоївши програму навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта» здобувачі вищої освіти повинні бути здатними вирішувати професійні завдання та володіти наступними **компетенціями** для забезпечення реалізації професійних завдань.

- Знання і розуміння предметної галузі та професій; знання основних теорій, концепцій, що складають наукову картину світу; формування наукового світогляду, умінь відстоювати власні стратегії професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі;

- Здатність діяти на основі соціальної відповідальності та громадянської свідомості, застосовувати процедури і технології захисту прав і свобод осіб з особливими освітніми потребами відповідно до чинного законодавства України;

- Уміння знаходити, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел; застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для розгляду конкретних питань з організації та впровадження інклюзивного навчання, вирішення фахових завдань у професійно-педагогічній діяльності;

- Уміння працювати в команді психолого-педагогічного супроводу дитини; здатність до ефективної міжособистісної взаємодії з колегами, дітьми та їхніми батьками в інклюзивному освітньому просторі; уміння демонструвати емоційний інтелект у професійних ситуаціях;

- Здатність генерувати нові ідеї, творчо підходити до вирішення професійних завдань в інклюзивному освітньому середовищі;

- Здатність виявляти та вирішувати проблеми професійно-педагогічної діяльності; знання основних методів наукового пошуку; уміння узагальнювати, оформлювати та презентувати результати наукової діяльності щодо удосконалення процесу інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами;

- Уміння самостійно навчатися; здатність до розвитку особистісного потенціалу, самореалізації, професійного лідерства та досягнення успіху; - Уміння планувати, організовувати, координувати, контролювати та оцінювати власну професійну діяльність і діяльність колег, уміння швидко реагувати під час вирішення ситуативних проблем з урахування нових умов та обставин для прийняття рішень.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни «Інклюзивна освіта»: інклюзивна освіта: сутність, завдання та принципи; національне законодавство у сфері інклюзивної освіти; зарубіжний досвід інклюзивної освіти; основні підходи до психологічного забезпечення інклюзії; особливості психофізичного розвитку дітей з ООП; психолого-педагогічний супровід дитини з особливими освітніми потребами; індивідуальна програма розвитку дитини з особливими освітніми потребами.

ОСНОВИ АРТ-ТЕРАПІЇ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи арт-терапії» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки; спеціальності 053 «Психологія».

Викладання навчальної дисципліни «Основи арт-терапії» полягає в оволодінні знаннями щодо теоретичних основ арт-терапії та навичок застосування арт-терапевтичних технологій у психологічній практиці; формування системи теоретичних знань і практичних навиків щодо організації та проведення психологічного консультування з використанням методів арт-терапії, їх метою, основними завданнями та предметом вивчення, ознайомленні з терапевтичним потенціалом зображувального мистецтва у лікувально-реабілітаційній роботі та при проведенні психологічної корекції; гармонізація розвитку особистості через розвиток здатності самовираження і самопізнання.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес вербалізації проблем та переживань особистості, самовираження за допомогою різних видів арт-терапії, а також принципи та методи надання психологічної допомоги клієнтам за допомогою різноманітних арт-технік.

Міждисциплінарні зв'язки: «Основи арт-терапії» пов'язаний з такими навчальними дисциплінами: «Психологія творчості», «Психологія особистості», «Основи психокорекції», «Практикум з психокорекції», «Психодіагностика».

Перелік вибірових навчальних дисциплін для вивчення здобувачами вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» 2020 року набору у 8-му семестрі 2023-2024 н.р.:

ЗК	ФК	Назва навчальної дисципліни
2,3,5,6,7,8,9,10,11,12	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12	Практикум з психол. корекції
3,4,5,6,7,8,9,10	6,7,10,11,13	Практикум з кризового консультування
1,3,5,6,7,9,10	2,5,7,8,10,14	Тренінг особистісного зростання

Примітка: із запропонованого переліку вибрати 5 навчальних дисциплін

ПРАКТИКУМ З ПСИХОКОРЕКЦІЇ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи та методи надання психологічної допомоги клієнтам різного типу, а також формування професійної ідентичності та дослідження ролі практичного психолога у стосунках з клієнтами.

Міждисциплінарні зв'язки: «Психологія особистості» (К. Роджерс і перспектива центрування на людині; повноцінно функціонуюча особистість; герменевтика; З. Фрейд та психоаналіз), «Основи психокорекції» (методи гештальт-психокорекції; принципи психокорекції), «Загальна психологія» (формування особистості; особливості формування характеру; психічні процеси, стани та властивості), «Психодіагностика» (психодіагностичні методики; практичні діагностичні задачі), «Історія психології» (етапи формування психології як науки; історія розвитку вітчизняної психології).

Метою викладання навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є надання майбутнім практичним психологам необхідних теоретичних знань про особливості різних підходів, шкіл та методів психологічної корекції, власний практичний досвід й уміння використовувати методи оперативної діагностики і психологічної корекції в залежності від ситуації, клієнта, проблеми та власних ресурсів.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Практикум з психокорекції» є: навчитися активно взаємодіяти та впливати на психіку особистості, враховуючи її потенційні, вікові та індивідуальні психологічні особливості; ознайомити майбутніх спеціалістів з основними підходами до

індивідуальної та групової психокорекційної роботи; озброїти здобувачів вищої освіти (ЗВО) знаннями та вміннями застосовувати загальні та спеціальні техніки психологічної корекції; сформувати готовність ЗВО до психокорекційної роботи як однієї з найбільш важливих галузей роботи психолога; допомогти ЗВО набуті компетентність у роботі з різними запитами клієнтів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: базові навички психокорекції; складні навички психокорекції; структурні складові психокорекційного процесу; сугестивні методи психокорекційного впливу; глибинно-психологічні техніки психокорекційного впливу; гуманістична парадигма на прикладі клієнт-центрованого підходу К. Роджерса; феноменологічна школа в психологічній практиці на прикладі гештальт-підходу; техніки когнітивно-біхевіоральної психокорекції; проєктивний малюнок у психокорекції; проєктивні (асоціативні) карти в психокорекції; Казкотерапія; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що переживають гостре горе; застосування психокорекційних технік у роботі з депресивними клієнтами; використання прийомів кризової терапії під час надання допомоги суїцидентам; вироблення навичок психологічної допомоги клієнтам з реакціями страху та фобіями; вироблення навичок психологічної допомоги узалежненим клієнтам; застосування психокорекційних технік у роботі з психосоматичними клієнтами; формування навичок психологічної допомоги клієнтам, що пережили насилля; прийоми формування та розвитку навичок соціально-психологічної компетентності; формування навичок самопрезентації та публічних виступів; вироблення стратегій ефективної поведінки в конфліктних ситуаціях; вироблення навичок нейтралізації маніпулятивних впливів; корекція ілюзорних уявлень взаємодії зі світом; психокорекція труднощів, що виникають на етапі укладання шлюбу; психокорекція труднощів, що виникають на етапі появи першої та наступних дітей; психокорекція труднощів, що виникають на етапі зрілої сім'ї; психокорекція труднощів, що виникають на етапі порожнього гнізда; психокорекція труднощів, що виникають на етапі втрати одного з членів сім'ї; психокорекція труднощів, що пов'язані з розлученням. Психокорекція неповних сімей; техніки проведення бесіди з батьками та оточенням дітей, які повинні проходити психокорекцію; розпізнавання та особливості роботи з різними моделями батьківсько-дитячих стосунків; типові проблеми звернення батьків до психолога щодо їх дитини; інші проблеми роботи психолога з дітьми; технологія складання психокорекційних програм та оцінка їх ефективності; складання програм по роботі із розвитку та психокорекції психічних процесів; складання

програм по роботі із особистісними проблемами; складання програм по роботі із труднощами у міжособистісній взаємодії; складання програм по гармонізації сімейних та подружніх стосунків; складання програм по роботі з дітьми та підлітками.

ПРАКТИКУМ З КРИЗОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є практичне оволодіння методами самопізнання, саморегуляції, активізації творчого потенціалу, безконфліктної взаємодії з іншими людьми, надання психологічної допомоги тим, хто її потребує.

Міждисциплінарні зв'язки. Навчальна дисципліна «Практикум з кризового консультування» ґрунтується на основі знань, які здобувачі вищої освіти отримали із базових психологічних наук. Навчальна дисципліна має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Загальна психологія», «Юридична психологія», «Психологія особистості», «Вікова психологія».

Метою навчальної дисципліни «Практикум з кризового консультування» є ознайомлення здобувачів вищої освіти із загальними основами кризової психології: закономірностями формування життєвого світу людини, особливостями становлення особистості на різних етапах життєвого шляху, природою життєвої кризи, способами гармонізації простору людських взаємин, активізації потенціалу життєтворення, конструктивного розв'язання проблемних ситуацій.

Основним **завданням** навчальної дисципліни є усвідомлення глибинних джерел, закономірностей і тенденцій розвитку здорової, зрілої, вільної і відповідальної особистості.

У результаті вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні:

знати: основні закономірності становлення кризової особистості, особливості та механізми особистісного розвитку в різні вікові періоди; показники й індикатори проявів особистості, що переживає нормативну чи ненормативну кризу, особливості розвитку її мотиваційної сфери, самосвідомості, стосунків тощо; найпоширеніші методики консультування, надання психологічної допомоги, самоподолання, стимулювання життєстійкості.

вміти: визначати передумови кризових життєвих ситуацій та давати їм науково обґрунтовану психологічну інтерпретацію; проводити емпіричне дослідження стресостійкості, емоційної врівноваженості, життєстійкості, спираючись на сучасні експериментальні методики, керуючись сучасними

дослідницькими стратегіями вивчення кризової особистості та прийомами їх практичного застосування; коригувати певні відхилення в розвитку особистості, що виникають у гострих кризових ситуаціях, застосовувати здобуті знання для розв'язання хронічних конфліктів і кризових життєвих ситуацій.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни: Психологічна природа кризової особистості; Життєвий шлях і життєвий світ кризової особистості; Кризове психологічне консультування; Психологія життєвої кризи; Історія виникнення кризового консультування; Психологічні вимоги до кризового консультанта; Стратегії кризового консультування; Кризове телефонне консультування; Криза народження та можливості психологічної допомоги; Психологічна травматизація в ранньому віці та її віддалені наслідки; Кризове консультування в роботі шкільного психолога; Переживання і розв'язання криз дорослого віку; Кризи і психотравми, їх прояви та наслідки; Особливості консультативної допомоги при психотравмах і посттравматичних стресах; Кризове консультування тяжкохворих; Особливості кризового консультування ВІЛ-інфікованих; Консультативна допомога людині в термінальному періоді життя; Консультування як актуалізація резервів самопомоги в кризових ситуаціях; Поняття психологічно благополучної сім'ї; Чинники психологічного благополуччя сімейних взаємин; Поняття сімейної кризи. Специфіка та особливості перебігу; Консультування членів сім'ї, що переживають кризу; Сутність і природа сімейного стресу. Умови та чинники його виникнення; Особливості сімейної кризи, ускладненої емоційним вигоранням; Психологічна допомога сім'ї, що потерпає від емоційного вигорання; Особливості дисгармонійних сімей як чинник загострення кризових станів; Особливості кризового консультування дисгармонійної сім'ї; Способи психологічної допомоги сім'ї, що переживає сімейну кризу.

ТРЕНІНГ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні підходи до організації та проведення тренінгу особистісного зростання, формування навичок групової роботи та розвиток самоцінності, самоефективності, життєвої та особистісної успішності.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Тренінг особистісного зростання» має структурно-логічні зв'язки з навчальними дисциплінами «Психологія особистості», «Практикум з психології особистості», «Основи психотренінгу», «Практикум з психоконсультування».

Метою навчальної дисципліни «Тренінг особистісного зростання» є вивчення та формування навичок стратегій особистісного росту шляхом саморозуміння, осмислення цінності «Я», збільшення досвіду переживань, усвідомлення смислів та саморефлексії. Навчальна дисципліна спрямована на формування умінь і навичок у галузі практичної психології, розвиток професійного мислення, сприяння професійному розвитку та особистісному розвитку здобувачів вищої освіти

Завданнями навчальної дисципліни є засвоєння методів і прийомів проведення тренінгу особистісного зростання, формування комунікативних навичок та творчих здібностей, розвиток особистісного потенціалу засобами тренінгу, усвідомлення мотивації власної життєвої активності, розвиток особистої відповідальності за реалізації життєвих стратегій, стимулювання вивчення «проблемних» зон власної особистості та підвищення інтересу до самопізнання та саморозвитку.